úřadu v obci B. dne 21. ledna 1932 prohlásila: »Moj zomrelý manžel Josef C. mojmu synovi Davidovi, nar. dňa 27. mája 1916, nie je prirodzeným otcom«, načež výměrem z 27. ledna 1932 dnem 1. února 1932 výplatu sirotčího důchodu pro výše jmenované dítě zastavil.

Ve stížnosti k min. soc. péče uváděla st-lka, že dítě Davida, narozeného 27. května 1916, nutno považovati za dítě zrozené za trvání manželství, jelikož manžel její byl prohlášen za mrtvého dnem 1. ledna 1916 a že jen manžel její byl by mohl odporovati manželskému původu dítěte, což se však nestalo. Ministerstvo soc. péče zamítlo stížnost nař. rozhodnutím.

O stížnosti uvážil nss toto:

Spor jde o to, lze-li odepříti sirotčí důchod, odvozený od Josefa C., nezletilému Davidu C., narozenému dne 27. května 1916, z toho důvodu, že matka dítěte, nynější st-lka, byvši vyslechnuta u notářského úřadu v obci B. dne 21. ledna 1932 prohlásila, že zemřelý Josef C. není přirozeným otcem tohoto dítěte.

Paragraf 20 zák. č. 142/1920 Sb. ve znění zák. č. 39/1922 Sb., jehož žal. úřad se v nař. rozhodnutí dovolává, jedná o sirotčím důchodu dětí manželských. Tento předpis ani jiná ustanovení zákonů o válečných poškozencích nedává podnětu k pochybnostem, že zákon v § 20, jednaje o dětech manželských, má na mysli ony děti, o nichž mluví §§ 138 a násl. občanského zákona, podle nichž dlužno za manželské dítě pokládati takové, které se narodilo za trvání manželství nebo do 10 měsíců po jeho skončení. Manželský původ lze oduznati jedině rozsudkem soudním. Tyto stěžejní zásady práva manželského platí i na Slov. (srov. Dra Frant. Roučka »Občanský zákoník a občanské právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi« ex 1926, str. 145 a tam cit. Raffay, Magyar magánjok (uherské právo soukromé) § 51-III, a Dr. Fajnor-Dr. Záturecký, Nástin soukromého práva, str. 410, § 54).

Jest nesporno, že dítko David C. se narodilo během 10měsíční lhůty po zániku manželství st-lky s Josefem C. prohlášením tohoto za mrtva, nesporno jest rovněž, že dítku tomu, jež zapsáno jest v matrice jako manželské dítě Josefa C., nebyl manželský původ soudem oduznán. Pak ovšem platí za dítě manželské, a jsou proto dány i předpoklady cit. § 20 odst. 1 pro nárok na důchod sirotčí. Opačný názor, že podle zákonů o požitcích válečných poškozenců dítěti v manželství zrozenému mohl býti odpírán sirotčí důchod již proto, že matka prohlásila, že zemřelý manžel není přirozeným otcem dítěte, jest v odporu se zákonem.

Č. 11.566.

Vodní právo: Prekluse podle § 82 čes. vod. zák. může se týkati toliko projektu, o němž předepsané řízení vodoprávní bylo provedeno, nikoliv však věci jiné, jež teprve ve formě konsensní podmínky se do řízení dostala, aniž tvořila předmět komisionelního řízení vodoprávního.

(Nález ze dne 28. listopadu 1934 č. 22.199.)

Věc: Rajmund K. a František H. v Ch. proti zemskému úřadu v Praze o zřízení skupinového vodovodu.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Vyhláškou ze 6. června 1927 zavedla osp v Českém Krumlově podle §§ 17, 82 a 83 čes. vod. zák. k žádosti místních obcí K. a Ch. a osady Ch. zkrácené vodoprávní řízení o projektu vodovodu pro tyto obce případně osadu a nařídila komisionelní jednání na místě samém na den 23. června 1927. Projekt spočíval v podstatě v tom, že pramen vody na zalesněném svahu K. v kat. obci Ch., náležející velkostatku č.-skému, měl býti zachycen a veden potrubím do obce Ch., odtud do obce K. a odtud do osady Ch. Při komisionelním jednání bylo množství vody, které bude potrubím odebíráno, stanoveno na 139.068 lit. za den, čili 1.61 lit. za vteřinu. Vzhledem k příznivému výsledku místního řízení a ústního jednání udělila osp výměrem ze 2. července 1927 podle ustanovení §§ 17, 36 a 86 vod. zák. povolení, aby zřízen byl skupinový gravitační vodovod pro obce (osady) K., Ch. a Ch. podle předloženého projektu za splnění jistých ve výměru blíže uvedených podmínek rázu technického, hospodářského a právního, z nichž pro tento spor má význam podmínka následovní: »Odebráno býti může jen množství vody v projektu množstvím 1.61 l/sek. stanovené a jako dostatečné uznané. Přebytečná voda v jímce budiž použita k závlaze lesa a obhospodařování téhož a nebudiž ihned zaváděna prostě do odpadového příkopu. Ohledně podrobného provedení této podmínky nechť se žadatelé dohodnou s velkostatkem v Č.« Výsledek jednání se zájemníky byl ve výměru zjištěn takto: Při ústním jednání učiněn byl pokus o smírné odstranění vznesených námitek proti projektu, jenž se po dalším trvání zdařil. Podmínky, pod kterými velkostatek jako majitel pozemku, na němž prameny budou jímány, svoluje k projektu, obsaženy jsou v části tohoto nálezu. Na vědomí béře se úmluva mezi žadateli a majiteli mlýnů: Rajmundem K. v Ch. č. 55 a Františkem H. v Ch. č. 59, podle níž tito posléze jmenovaní svolují k projektu pod podmínkou, že bude žadateli každému z nich za újmu způsobenou jim podle jejich tvrzení odběrem vody z potoka, na kterém leží jejich vodní dílo, pro vodovod vyplacena náhrada 3.000 Kč jednou pro vždy a že bude jim žadateli na účet skupiny zřízen a v dobrém stavu udržován vodovod až k jejich domu. Ujednání to platí pro množství vody v projektu uvedené (1.61 l/sek.).

Proti tomuto výměru podal jak Rajmund K., tak František H. odvolání. Rajmund K. namítal, že nebyl ke komisionelnímu jednání řádně pozván, takže, třebaže se dostavil, nebyl náležitě připraven, dále že na tento nedostatek upozornil a žádal za lhůtu k dodatečnému vyjádření, což mu však bylo odepřeno, ač velkostatku lhůta byla poskytnuta, dále že mu nebyl sdělen obsah vyjádření velkostatku, dále že se tomuto velkostatku výměrem prvé stolice přiznává rozšíření vodního práva, konečně že náhrada 3.000 Kč i za vodu velkostatku přiznanou jest nízká. František H. žádal, aby náhrada za ztrátu vodní síly byla zvýšena nebo nahrazena elektrickou energií, vodovodu že nepotřebuje, a dále aby byla zrušena podmínka napadeného výměru, jednající o přebytečné vodě, neboť za sucha beztak pohltí vodovod všechnu vodu.

Obě odvolání zamítl zemský úřad výměrem z 12. května 1931 pro nepřípustnost s tímto odůvodněním:

»Vodoprávního řízení, konaného dne 23. června 1927, zúčastnili se mimo jiné zájemníky také majitelé mlýnů, Rajmund K. a František H., kteří podle znění protokolu z 23. června 1927 prohlásili, že nemají námitek proti vodovodu s podmínkou, že bude každému z nich žadatelem za újmu způsobenou jim podle jejich tvrzení odběrem vody pro vodovod vyplacena náhrada 3.000 Kč jednou pro vždy a zařízen skupinou vodovod až k jejich domu a že bude na účet skupiny přípojka tato udržována. Ujednání toto platí pro množství vody v projektu uvedené (1.61 l/vteř.). V odstavci II. výměru, který byl vydán na základě vodoprávního řízení, jest uvedeno, že »při ústním jednání byl učiněn pokus o smírné odstranění námitek vznesených proti projektu, jenž se po delším trvání zdařil«, a byla současně na vědomí vzata úmluva mezi žadateli a majiteli mlýnů Rajmundem K. a Františkem H., jak svrchu uvedeno. Vzhledem k ustanovení § 82 vod. zák., podle něhož námitky dlužno přednésti nejpozději při řízení, bylo námitky a požadavky uplatněné teprve v odvolání zamítnouti.«

Proti tomuto výměru čelí společná stížnost na nss, o níž uváženo toto: — — — — —

St-lé dále vytýkají, že nebyli ke komisionelnímu jednání řádně pozváni, a že nahodilá jejich přítomnost při jednání nenahrazuje pozvání, dále že nebyla jim žádaná jimi lhůta k vyjádření povolena, ač lhůta taková byla poskytnuta zástupcům velkostatku. Námitka ta jest nepřípustná, pokud ji vznáší František H., a to již proto, že nebyla vznesena v odvolacím řízení. Stejná námitka Rajmunda K., který ji v odvolání uplatnil, byla žal. úřadem odmítnuta. Pokud se stížnost podaná k tomuto soudu obrací proti tomuto rozhodnutí, nelze ji dáti za pravdu, poněvadž námitka ona nebyla Rajmundem K. vznesena při jednání komisionelním, kde podle koncentrační zásady řízení vodoprávní ovládající uplatněna býti musela, aby bylo možno vznésti ji v odvolání.

Zbývající námitky směřují proti oné součástce nař. rozhodnutí, v níž se vyhrazuje velkostatku právo na použití přebytečné vody. Námitky tyto vznesli v odvolání oba st-lé. Žal. úřad zamítl tyto námitky pro preklusi podle § 82 čes. vod. zák. Žal. úřad však při tom přehlédl, že preklusi podléhají toliko námitky proti projektu žadatelem o konsens předloženému. Podmínka uložená nař. rozhodnutím žadatelům ve prospěch velkostatku netvoří však pouhou modalitu projektu ke schválení předloženého, nýbrž obsahuje zároveň povolení k užívání přebytečné vody. Ježto však toto užívání vody jest způsobilé, aby se po případě dotklo vodních práv dnešních st-lů, mohlo by povolení toto býti uděleno jen na základě zvláštního vodoprávního řízení, jež by sice mohlo býti formálně sloučeno s řízením o projektu vodovodu, avšak za povolení toto by musilo býti zvlášť žádáno podle předpisů §§ 78 a násl. čes. vod. zákona a musilo by o něm podle těchto předpisů býti zvlášť pojednáno. Prekluse podle § 82 cit. zák. může se týkati toliko projektu, o němž předepsané řízení vodoprávní bylo provedeno, nikoliv však věci jiné, jež teprve ve formě konsensní podmínky se do řízení dostala, aniž tvořila předmět komisionelního řízení vodoprávního. Ježto pak tato podmínka byla do konsensu pojata a byvši st-lům sdělena může proti nim právně působiti, nebyl žal. úřad oprávněn námitku proti řečené podmínce vodoprávního konsensu odmítnouti pro preklusi.